

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın, **Adalet Bakanı Akın Gürlek** tarafından Anayasanın 98 ve İç Tüzüğü'nün 96. ve 99. Maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Ceylan AKÇA CUPOLO

Diyarbakır Milletvekili

JİTEM tarafından 21 Şubat 1993 tarihinde kaçırılarak katledilen İHD Elazığ Şube Başkanı Avukat Metin CAN ve Doktor Hasan KAYA da zorla kaybettirilenlerdendir. İHD'nin kayıp yakınlarıyla beraber basına yaptığı açıklamasına göre; "İki yakın arkadaş olan Avukat Metin Can ve Doktor Hasan Kaya OHAL ile yönetilen Elazığ'da yaşıyorlardı. 1993 senesinde Metin Can İnsan Hakları Derneği'nin Elazığ Şube Başkanı iken Hasan Kaya da aynı şubenin üyesiydi. İkisi de polis tarafından takip ediliyor ve ölüm tehditleri alıyorlardı. 21 Şubat 1993 günü Doktor Hasan Kaya'nın yanına gelen iki kişi, durumu acil bir yaralı için kendisinden yardım istedi. Bunun üzerine Doktor Hasan Kaya yanında Avukat Metin Can ile Elazığ'ın Yazikonak (Vartatil) Köyü'ne doğru yola çıktı. Ancak gitmelerinin üzerinden saatler geçmesine rağmen geri dönmediler ve kendilerinden bir daha haber alınamadı. O görüşmede yanlarında bulunan bir İHD yöneticisinin daha sonra teşhis edeceği o iki kişiden biri JİTEM adına çalışan itirafçı Ayhan Öztürk olduğu öğrenildi. Ailelerin, demokratik kitle örgütlerinin ve İHD'nin tüm yasal girişimleri sonuçsuz kaldı. Önce, Metin Can ve Hasan Kaya'nın yola çıktığı otomobil terkedilmiş halde bulundu. Aileleri telefonla aranarak işkence sesleri dinletildi. 23 Şubat 1993 günü Metin ve Hasan'ın ayakkabıları bir poşet içerisinde Metin'in bürosunun yakınına bırakıldı. Sonra, 27 Şubat 1993 günü iki arkadaşın işkence görmüş cansız bedenleri Dinar Köprüsü altında bulundu. Dönemin basını, "Yeşil" lakabıyla bilinen Mahmut Yıldırım'ın Metin Can ve Hasan Kaya'nın kaybedilip öldürülmesinden sorumlu olduğunu yazdı. Yıldırım MİT, JİTEM ve Emniyet için önemli bir operasyon elemanıydı. Yıldırım'ın Elazığ Emniyet'inden yardım aldığı basına yansıdıysa da iç hukuktan Metin Can ve Hasan Kaya Davası'na yönelik bir sonuç alınamadı. AİHM'e taşınan dava ise Türkiye'nin mahkumiyeti ile sonuçlandı."

Bu bağlamda;

1. Önergede bahsedilen ve zorla kaybettirilenlerin akıbeti ne olmuştur? Cenaze ve/veya mezar yerleri nerededir?
2. Bu olaydaki failer/azmettiriciler/devletle ilişkili paramiliter odaklar açığa çıkarılmış, yargılanmış ve cezalandırılmış mıdır?
3. Kişinin akıbeti ortaya çıkıncaya kadar hukuken kesintisiz bir biçimde işlenmeye devam eden bir suçta, hangi kanun maddesi zamanaşımından bahsederek faili korurken, geride kalanların ömür boyu sürecek adalet arayışına bir son tarih koyabilir?

4. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin (AİHM) *yaşam hakkı ihlali, etkin soruşturma yürütmemek ve işkence yapmak* suçlarından oybirliğiyle Türkiye'yi mahkûm ettiği dosyalar, söz konusu kararların ardından neden yeniden açılmamış, faillerin/azmettiricilerin/devletle ilişkili paramiliter odakların cezalandırılması için neden somut adımlar atılmamıştır?
5. Kamuoyunda politik faili meçhul dosyalarını da etkin biçimde soruşturması, uluslararası hukuka ve vicdanlara aykırı olarak zamanaşımı gerekçesiyle kapatılan dosyaları yeniden açması umulan Faili Meçhul Suçları Araştırma Daire Başkanlığının yanına faili belli olan suçlar için de Gözaltında Zorla Kaybetme Suçları Araştırma Dairesi kuracak mısınız?